

OSTERØY2030

- SKAPANDE OG HANDLEKRAFTIG

OSTERØY KOMMUNE - SKAPANDE OG HANDLEKRAFTIGE

Osterøy kommune har ein sterk identitet og mange kvalitetar. Ostringen er stolt, sta og annleis. Dette skapar levande bygder og sikrar gode lokalmiljø. Ei sterk dugnadsvilje gjer eit variert og levande organisasjonsliv. Det frivillige engasjementet er eit positivt særtrekk ved kommune som kjem av ei sterk lokal tilknytning og identitet. Her kan du skapa kvardagen din og påverka korleis du skal leva livet ditt.

Ein variert natur med høge fjell og solvendte lier ut mot fjorden gjer eit variert tilbod for fritidsaktivitetar. I fruktbare daler og lier har arbeidsomme ostringar rydda stein og dyrka jord og nytta landskapet som ein ressurs. Dette har gjeve eit unikt og verdifult kulturlandskap.

Gjennom hardt arbeid og skaparevne har det gjennom historia vorte skapt verdier i kvar ei bygd i kommunen. Garveria er vekke men andre verksemdar veks fram. Eit sterkt og inovativt næringsliv markerar seg nasjonalt og fører til ein jamn vekst i arbeidsplasser og ei lågare arbeidsløysen enn fylket og landet elles.

For å oppretthalde den positive utviklinga må det leggjast ein plan for korleis ein skal møte utfordringar i ei verd som er i konstant endring. Strengare økonomiske rammevilkår, eit klima i endring, svingande konjunkturar og eit grunnleggjande skifte til eit bærekraftig samfunn vil medføre utfordringar og moglegheiter for kommunen.

Ein gong i framtida sikrar ny teknologi auka samfunnsdeltaking og sosial utjamning hjå innbyggjarane, ein allsidig og betre tilpassa arbeidsmarknad gjer at fleire arbeidarar og skapar verdier, ein bærekraftig bruk av naturressursar sikrar lokal matproduksjon og fornybar energiproduksjon og ei framtidsretta samfunnsplanlegging gjer levande lokalsamfunn der folk kan påverka sin eigen kvardag.

OSTERØY2030 er ein plan for korleis ein skal skape kvardagen din.

SAMFUNNSPLANEN?

Korleis vil vi ha det? Korleis skal kommunen verta? Kva skal du gjera i framtida? Kva skal vi arbeida med? Korleis ungdomstid og alderdom vera?

Samfunnsplanen er planen for korleis kommunen verta i framtida og korleis vi skal få dette til. Planen skal vera politisk

Planen omfattar heile kommunen si utvikling fram til 2030, men har eit langsiktig perspektiv som går lenger fram. Planen omfattar heile kommunesamfunnet med alle innbyggjarar, organisasjonar, bedrifter, kommunen og alle andre som er ein del av kommunen.

KVA ER DET VIKTIGASTE?

OVERORDNA MÅLSETTING - OSTERØY KOMMUNE SKAL VERA EIN FOREGANGSKOMMUNE FOR BEREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING

SATSINGSOMRÅDE 1 - EIT TRYGT OG GODT LIV

Osterøy kommune skal sikre ein trygg og god oppvekst som er prega av mestring, toleranse og inkludering. Tidleg innsats og førebygging skal vera fokusområde.

SATSINGSOMRÅDE 2 - NÆRINGSUTVIKLING OG VERDISKAPING

Osterøy kommune skal verta ein meir attraktiv kommune for etableringa av ny næring og utvikling av eksisterande næringsliv. Osterøy kommune skal leggja til rette for verdiskaping gjennom å videreutvikle private goder og felles goder.

SATSINGSOMRÅDE 3 - BÆREKRAFTIG AREALFORVALTNING

Arealplanlegging skal leggje til rette for ein langsiktig bruk av areal og utvikle levande og attraktive lokalsamfunn.

SATSINGSOMRÅDE 4 - SAMFUNNSTRYGGELEIK

Kommunen skal gjerast minst mogleg sårbar for uønska hendingar. Beredskapsmessige omsyn skal difor innarbeidast i alt planverk for arealbruk, investeringar, drift og vedlikehald i kommunen.

OSTERØY2030

BEREKRAFTIG UTVIKLING I OSTERØY KOMMUNE

Berekraftig utvikling omhandlar å ta vare på behova til menneske som lev i dag utan å svekka framtidige generasjoner sin mulighet til å dekke sine behov. FNs bærekraftsmål er overordna målsettingar for å utrydde fattigdom, hindre ulikskap og stoppe klimaendringar.

Målsettinga er at kommunen si samfunnsutvikling skal vera økonomisk, sosial og miljømessig berekraftig. Alle forvaltningsvedtak skal vurderast opp mot desse tre overordna måla.

Kommunen legg til grunn FN sine bærekraftsmål i si utvikling. I tillegg legg Stortinget nokre rammer for kva kommunen skal leggja til grunn. Desse danner ramma for kommunen si langsitige samfunnsplanlegging. Dei mest relevante er vist under.

NASJONALE FORVENTNINGAR TIL REGIONAL OG KOMMUNAL PLANLEGGING

12. juni - 2015 - Kommunal og moderniseringsdepartementet

Kommunen skal:

- ◇ leggja vekt på reduksjon av klimagassutslepp, energiomlegging og energieffektivisering
- ◇ setje av nok areal til næringsutvikling, som er lokalisert ut frå omsynet til samordna bustad- areal og transportplanlegging.
- ◇ sikra viktige jordbruksområder og legg til rette for nye og grøne næringar knytt til jordbruk og skogbruk.
- ◇ sikra nok areal til fiskeri- og havbruksnæringa i kystsoneplanlegginga og veg dette opp mot miljøm-

OSTERØY2030

KORLEIS

Kommunen har eit ansvar for å sikre innbyggjarane sine eit heilskapeleg tilbod på alle stadie i livet. Dette gjer dei kommunale oppgåvene komplekse og samansette. I tillegg har kvar enkelt innbyggjar, arbeidsgjevarar og organisasjonar eit ansvar i utviklinga av kommunen som ein god stad å leve, arbeida og bu.

Utfordringane til kommunen er knytt til eksterne faktorar og interne faktorar. Nokre av desse har kommunen verkemiddel til å gjera noko med. Under er det gjeve eit samdrag over dei viktigaste utfordringane kommunen må finne strategiar for i tida fram mot 2030.

NASJONALE UTFORDRINGAR

Nasjonalt er det utfordringar som er meir eller mindre felles for alle kommunar. Desse kan samanfattast i 4 punkt:

◊ **Berekraftig samfunnsutvikling**

Auka press på naturressursar, utfordringar knytt til klimaendringar som følgje av menneskeleg aktivitet, auka utslipp av forureining og tap av naturmangfald er ein følgje av dagens samfunnsutvikling. Nedgang i produksjon av olje og gass på norsk sektor frå 2025 gjer at ein svært stor næring må omstillast til andre typer verksemd. Samstundes vil eit auka innbyggjartal føre til større press på ressursane og trong for fleire arbeidsplassar.

For å sikre økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft må det gjennomførast eit skifte i korleis vi driv langsiktig samfunnsplanlegging som vil føre til endra produksjons- og forbruksmønster.

◊ **Velferdssamfunnet**

Velferdsmodellen slik den er i Norge i dag inneber ei omfordeling av ressurser der ein gjennom livsløpet bidreg til offentlege tenestetilbod gjennom skatt og som mottakar av offentlege tenester som born, ungdom og eldre. Ettersom andelen eldre vil stige markant framover vil det føre til at det vert færre i arbeidsfør alder og fleire som vil ha trong for eit offentleg ytelsar. Dette vil trekke opp utgiftene til helse- og omsorgs tenester og pensjoner og gje lågare sysselsetting og dermed svekke inntektsgrunnlaget.

◊ **Syssetting og verdiskaping**

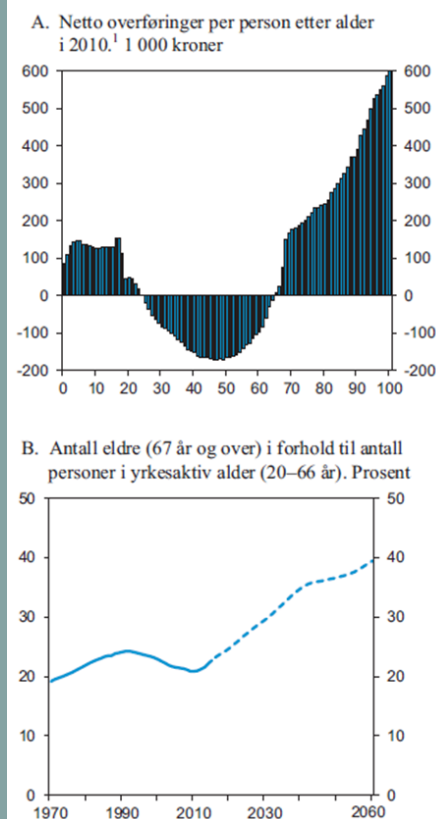
Syssetting er ein av dei viktigast faktorane for dagens velferdsordningar, for ei god folkehelse, for å sikre god inkludering og for å utjamne sosiale ulikskap. At mange står utanfor arbeidslivet vil vera ein utfordring både for enkeltpersonar og for samfunnet.

Samstundes går andelen av innbyggjarane i arbeidsfør alder ned. Dette gjer utfordringar for skatteinngang til å oppretthalde det offentlege tenestetilbodet og å sikre tilstrekkeleg arbeidskraft for å sikre ein vekst i verdiskaping.

◊ **Folkehelse**

Folkehelse er innbyggjarane sin helsetilstand. Dette omfatter alle faktorar som direkte eller indirekte påverkar helse. Endring i folkehelse vil vera ein av dei større samfunnsmessige utfordringa knytt til livskvalitet og samfunnsøkonomi. Fysiske og psykiske lidningar er eit stort helse- og samfunnsproblem, i tillegg er einsemd, stress og manglande oppleving av mestring, sentrale utfordringar. Folkehelsedirektoratet viser til at trekk ved dagens helsetilstand, helseatferd og demografi varslar om store utfordringar i åra som kjem.

Ei målretta satsing for å betra den generelle folkehelsa er ein av dei største nasjonale utfordringane i ei berekraftig samfunnsutvikling.

Figur 1 syner netto overføring mellom det offentlege og ein gjennomsnittleg innbyggjar over livsløpet og andelen eldre i befolkninga (Kjelde: Perspektivmeldingen 2017, Meld. St. 29 - 2016-2017).

OSTERØY2030

OSTERØY KOMMUNE SINE UTFORDRINGAR

Utfordringane til kommunen er i stor grad knytt opp til dei nasjonale utfordringane. I tillegg er det nokre særskilde utfordringar. Desse er samanfatta i 3 punkt:

♦ Folketal

Det er ikkje eit mål i seg sjølv å verta fleire innbyggjarar. Målsettinga er å oppretthalde ein demografi med ei fordeling av ulike aldersgrupper som bidreg til ein langsiktig og bærekraftig utvikling. Dette inneber at det er ein fordeling av born, personar i arbeidsfør alder og eldre. Dette sikrar levande lokalsamfunn, nok kompetanse og ressursar til å drive verdiskaping, og sikrar eit godt velferdstilbod for innbyggjarane.

♦ Eit godt liv

Å leve eit trygt og godt liv inneber mange variablar. Eit av dei viktigaste rammene for dette er det offentlege tenestetilbodet og direkte og indirekte tilrettelegging.

Økonomisk trange rammer er ei av hovudutfordringane som for ein stor del skuldast eksterne rammevilkår. Fram til 2030 vil ein jamn auke i innbyggjartal føre til trong for auke i kapasitet på barnehage, skule og andre tenestetilbod. I tillegg syner undersøkingar eitn auka trong for fokus på fysisk og psykisk helse.

Innanfor helsetenestene medfører auka overføring av tenester til kommunane og auka krav til tenestetilbod utfordringar for kapasitet og kompetanse.

Det er eit generelt ynskje om å i størst mogleg grad drive førbyggande arbeid på eit så tidleg stadie som mogleg. Å sikre handlingsrom for å fokusera meir på førebygging krev meir ressursar i ein overgangsperiode.

Det frivillige arbeidet i kommunen er eit svært viktig bidrag til inkludering og levande lokalsamfunn. Å sikre engasjement og stimulera til organisert og uorganisert frivillig arbeid er ei viktig oppgåve for å skape gode lokalsamfunn.

♦ Verdiskaping og sysselsetting

Osterøy kommune har i oktober 2017 ein ledighet på omtrent 2,2 % som er under snittet i Hordaland, som er på 2,7 %. Samstundes er helse og omsorgssektoren den sektoren som har vakse raskast siste åra og er no den sektoren som har flest sysselsette i kommunen. Likevel er hovudvekta av sysselsette i kommunen innafor privatsektor, hovudsakleg industri og entreprenør.

Utfordringa til kommunen er å sikre ei sysselsetting som er i takt med folkeveksten. I tillegg kan ein auke breidda av næringslivet, der sysselsettinga i dag er knytt til eit fåtal sektorar.

OSTERØY2030

OVERORDNA MÅLSETTING - OSTERØY KOMMUNE SKAL VERA EIN FOREGANGSKOMMUNE FOR BEREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING

For å gjennomføre dette skal all samfunnsutvikling og forvaltning vurderast opp mot økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft.

Målsettinga er at kommunen gjennom si forvaltning i størst mogleg grad førebygger framtidige utfordringar og sikrar eit lokalsamfunn til beste for flest mogleg.

SATSINGSOMRÅDE 1 - EIT TRYGT OG GODT LIV

Osterøy kommune skal sikre ein trygg og god oppvekst som er prega av mestring, toleranse og inkludering. Tidleg innsats og førebygging skal vera fokusområde.

Dette skal sikrast gjennom å skape fysiske og sosiale rom som legg til rette for mangfald. Tenestetilbodet skal ha tryggleik, kvalitet og kompetanse i fokus. Kommunen skal stimulera til engasjement og deltaking i frivillig sektor for å sikre eit levande og engasjert lokalsamfunn.

Kommunen skal jobbe for ei betre folkehelse hjå innbyggjarane. Det skal leggast til rette for aktivitetar som fremjar god helse med fokus på førebygging. Det skal planleggast slik at alle kan ta ansvar for eiga helse. I dette ligg ei tilrettelegging for at alle skal ha like moglegheiter og eit målretta arbeid for å utlikne

SATSINGSOMRÅDE 2 - NÆRINGSUTVIKLING OG VERDISKAPING

Osterøy kommune skal verta ein meir attraktiv kommune for etableringa av ny næring og utvikling av eksisterande næringsliv. Osterøy kommune skal leggja til rette for verdiskaping gjennom å videreutvikle private goder og fellesgoder.

Det skal leggast til rette for å få eit meir variert næringsliv, mellom anna å leggje aktivt til rette for nyetableringar og grunderverksemd. Kommunen skal fokusera på etablering av småskala turistverksemd og utvikling av gardstilknytt næring. Det skal satsast på ei verdiskaping knytt til "grøn" næringsutvikling.

Kommunen skal jobbe aktivt for eit inkluderande og mangfaldig næringsliv.

SATSINGSOMRÅDE 3 - BÆREKRAFTIG AREALFORVALTNING

Fram mot 2030 skal planlegginga ha eit langsiktig perspektiv på samfunnsutvikling og arealplanlegging. Arealplanlegging skal legge til rette for ein langsiktig bruk av areal og utvikle levande og attraktive lokalsamfunn.

Det skal vera eit fokus på å sikre eit bustadmiljø som har kvalitetar i høve til uteoppfallsdområde og leikeareal. Ved etablering av større byggeområde skal fokus på god infrastruktur vektleggast. Samstundes skal det vera moglegå etablere mindre bustadområde i grendene i kommunen. Fortetting i eksisterande byggeområde skal vera hovudregelen.

SATSINGSOMRÅDE 4 - SAMFUNNSTRYGGELEIK

Kommunen skal gjerast minst mogleg sårbar for uønska hendingar. Kommunen skal vera budd på å takle slike hendingar ved at private og offentlege verdier, innbyggjarar og verksemdar vert minst mogleg skadelidande.

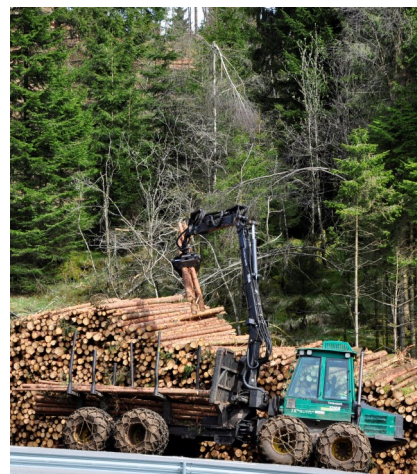
Beredskapsmessige omsyn skal difor innarbeidast i alt planverk for arealbruk, investeringar, drift og vedlikehald i kommunen. Turvande tiltak med økonomiske konsekvensar skal integrerast i økonomiplaner og handlingsprogram.

Kommunen skal i sitt beredskapsarbeid leggja vekt på aktivt og godt samarbeid med andre aktørar på statleg, fylkeskommunal, regionalt og interkommunalt og privat og frivillig nivå.

Kommunen skal vera mest mogleg open ovenfor media og innbyggjarar om sitt beredskapsarbeid, og dessuten vera særleg merksam på ålmenta og berørte personar sine behov for informasjon ved konkrete hendingar.

Risiko- sårbarhetsanalyser skal nyttast som verktøy i alt planarbeid for å avdekka behov og trong for tiltak for skadeførebygging og skadeavgrensing.

Kommunen skal til ei kvar tid ha turvande kompetansekring beredskapsarbeid. Dette skal skje ved at leiarar og sentrale politikarar tek del i relevante opplæringsaktivitetar og seminar i kommunen og staten sin regi, deltaking i aktuelle fellesøvingar og kommuneøvingar og ved deltaking i samar-

SAMFUNNSPLANEN SIN HANDLINGSDEL

Handlingsdelen skal konkretisera korleis skal ein skal nå målsettingane i dei ulike satsingsområda. Handlingsdelen skal nyttast til å prioritera tilatk og ressurser og skal danne grunnlaget for økonomiplan og årsrapportering.

OVERORDNA MÅLSETTING - BEREKRAFTIG SAMFUNNSUTVIKLING

Strategi	Tiltak
I all kommunal forvaltning skal det vera priotert å ta omsyn til faktorar som påverkar innbyggjarane sin helsetilstand direkte eller indirekte (folkehelseomsyn).	⇒ Folkehelse skal vera eit vurderingskriterium i alle kommunale vedtak
	⇒ Prioriterte område skal inngå i ein handlingsplan og byggje på folkehelseoversynet
	⇒ Det skal etablerast ei tverrfagleg arbeidsgruppe i kommunen som skal vera ein pådriver for folkehelsearbeid på tvers av sektorane.
	⇒ Folkehelseiltak skal vera evidensbasert og vurdert i høve til lokale folkehelseutfordringar
Naturmangfald skal vektleggast som eit viktig omsyn i kommunen si forvaltning	⇒ Kartlegging av naturmangfald i kommunen må vurderast på nytt og ein skal avklare trong for ny kartlegging
	⇒ Ved mangel på kunnskap skal føre-var prinsippet leggjast til grunn
	⇒ Faktorar som er viktig for naturmangfald som til dømes viltkorridorar og gytebekkar for anadrom fisk skal ha særskild fokus i kommunen si forvaltning
Kommunen skal bidra til eit grønt skifte i samfunnsutviklinga	⇒ Det skal lagast ein strategi som sikrar at kommunen legg vekt på miljømessig bærekraft i drift og forvaltning, og vel dei mest miljøvennlege løysingane.

OSTERØY2030

SATSINGSOMRÅDE 1 - EIT TRYGT OG GODT LIV

Strategi	Tiltak
Skape oppvekstmiljø som bygger opp om toleranse, inkludering og mangfald	⇒ Tiltak som bygger opp under målsettingane må vurderast i kommunedelplan for oppvekst ⇒ Det skal sikrast medverknad av born og unge i kommunale planer ⇒ Ved kommunale vedtak skal born og unge sine interesser prioriterast framfor andre omsyn ⇒ Gratisprinsippet for aktivitetar innan oppvekstsektoren skal leggast til grunn for alle arrangement
Tidleg innsats skal prioriterast.	⇒ Ved fordeling av ressurser skal born og unge sine interesser vektleggast. ⇒ Det skal setjast krav til kvalitet i bustadområde gjennom rekkefølgekrav til leikeplass og uteområde ⇒ Det skal sikrast ein infrastruktur som legg til rette for mobilitet for mjuke trafikantar
Arbeide aktivt for ein god relasjon mellom barnehage, skule, born og foreldre.	⇒ Tiltak som bygger opp under målsettingane må vurderast i kommunedelplan for oppvekst
Fokusera på å arbeide med å utjamne sosiale skilnader gjennom å sikre arbeidsdeltaking og utdanning.	⇒ Lage ein strategi for å redusera tal uføre blant personer under 30 år ⇒ Kartlegge trong for og legge til rette for naudsynte lærlingplasser ⇒ I kommunedelplan for oppvekst vurderer omfang og behov for tiltak å redusera fråfall i skule ⇒ Aktivt å leggja til rette for å tilby sommerjobb/arbeidstrening til ungdom mellom 15-18 år.
Planlegge for at folk skal ta ansvar for eiga helse.	⇒ I kommuneplan og reguleringsplan skal grøntstruktur som er lokalt viktig, sikrast ⇒ Gang og sykkelveg skal etablerast til nye bustadområde ⇒ Sikre eit godt samarbeid med frivillige organisasjonar (frivillighetsstrategi) og leggja til rette for sosialt entreprenørskap. Det skal etablerast ei formell ordning som koordinerar og samordnar frivillige ressursar.

SATSINGSOMRÅDE 2 - NÆRINGSUTVIKLING OG VERDISKAPING

Strategi	Tiltak
Sikre at det ligg tilrettelagde næringsareal i kommunen for ny-etablering og utvikling av eksisterande.	⇒ Ha ei oversikt over tilgjengeleg næringsareal i gjeldande arealplaner. ⇒ Vurdera nye næringsareal og utviding av eksisterande på bakgrunn av behov i rullering av kommuneplaner
Legge til rette for grunderverksemnd og oppstart av nye næringar.	⇒ Lage ein strategi for å etablera ein inkubator for nye grunderar i samvirke med næringslivet i kommunen ⇒ Sjå på areal for kontor/areal som skal vera tilgjengeleg for grunderar og vurdera lokalitetar og finansiering av desse.
Leggje til rette for reiselivsbasert næringsutvikling .	⇒ Lage ein strategi for reiseliv og gardstilknytt næring for å utvile og gje informasjon om næringsetablering ⇒ Vurdera å ta inn eigna areal i rullering av kommuneplanen
Kommunen skal leggja til rette for auka verdiskaping i landbruk og skogbruk gjennom å ivareta og utvikle landbruks- og skogbruksareal.	⇒ I minst mogleg grad omdisponera verdifullt landbruksareal ⇒ Kommunen skal sjå på muligheten for auka organisert bruk av fellesbeite for fleire grunneigarar ⇒ For å ta ut hogstmoden skog må det lagast ei oversiktsplan for skogsbilveggar. Skogsbilveggar skal etablerast som fellesløysingar. ⇒ Det skal leggjast til rette for områdeplanlegging innan skogforvaltning ⇒ På kommunal skog skal det byggast opp under forvaltning som gjer ein jamn avkasting over tid ⇒ Kommunen skal lage ein strategi for auka kompetanse hjå skogeigarane innan skogforvaltning i samarbeid med fylkesmannen
Kommunen skal leggje til rette for bærekraftig næringsliv.	⇒ Setje krav i reguleringsplaner til løysningar for energibruk, materialvalg og andre løysingar som bidreg til bærekraftige løysingar og reduksjon i utslepp av klimagassar ⇒ Utarbeida ein strategi saman med næringslivet for å fremja bærekraftig næringsutvikling

SATSINGSOMRÅDE 3 - AREALSTRATEGIAR

Strategi	Tiltak
Det skal vera kvalitetskrav til nye og eksisterande bustad-område	⇒ Ved alle nye bustad eller bustadområde skal det sikrast uteareal og leikeområde med høg kvalitet og som skal vera på plass før bustadane er ferdigstilt.
Hovudutvikling av bustadareal skal kome i aksen mellom Lønevåg - Valestrand - Haus.	⇒ Større byggeområde skal i utgangspunktet berre etablerast i denne sona. ⇒ Det skal opnast for mindre utbyggingar i etablerte grender
Etablering av nye byggeområder og utvikling av eksisterande skal kome der det er høgast mogleg samfunnsøkonomisk nytte	⇒ Nye byggeområder skal prioriterast der det understøttar kommunale investeringar i infrastruktur og offentlig tenestetilbod ⇒ Det bør vera lagt til rette for VA og anna teknisk infrastruktur til nye byggeområder. ⇒ Eksisterande sentrumsfunksjoner skal underbyggast i vurdering av nye byggeareal. ⇒ Fortetting og utviding av eksisterande bustadområde skal prioriterast framfor nye byggeområder. ⇒ Nye byggetiltak skal sikre tilgong til lokal grøntstruktur og til strandsone.
Omsyn til landbruk og skogbruk skal vektleggast i arealplanlegging	⇒ Det skal ikkje omdisponerast landbruksareal i kartlagd kjerneområde.
Kulturmiljø skal forvaltast som viktig verdi og ressurs	⇒ Det skal utarbeidast retningslinjer for forvaltning av områder med viktige kulturmiljø og for nye tiltak i desse områda. ⇒ I fortettingsområder må konsekvensar for kulturmiljø vurderast.

5. DELMÅL - SAMFUNNSTRYGGLIK

Strategi	Tiltak
Kommunen skal gjerast minst mogleg sårbar for uynskte hendingar. Kommunen skal vera budd på å takle slike hendingar ved at private og offentlege verdiar, innbyggjarar og verksemdar vert minst mogleg skadelidande.	⇒ Beredskapsmessige omsyn skal difor innarbeidast i alt planverk for arealbruk, investeringar, drift og vedlikehald i kommunen. Turvande tiltak med økonomiske konsekvensar skal integrerast i økonomiplaner og handlingsprogram. ⇒ Kommunen skal i sitt beredskapsarbeid leggja vekt på aktivt og godt samarbeid med andre aktørar på statleg, fylkeskommunal, regionalt og interkommunalt og privat nivå. ⇒ Kommunen skal vera mest mogleg open ovenfor media og innbyggjarar om sitt beredskapsarbeid, og dessuten vera særleg merksam på ålmenta og berørte personer sine behov for informasjon ved konkrete hendingar. ⇒ Risiko- sårbarhetsanalyser skal nyttast som verktøy i alt planarbeid for å avdekka behov og trong for tiltak for skadeførebygging og skadeavgrensing. ⇒ Kommunen skal til ei kvar tid ha turvande kompetansekring beredskapsarbeid. Dette skal skje ved at leiarar og sentrale politikarar tek del i relevante opplæringsaktivitetar og seminar i kommunen og staten sin regi, deltaking i aktuelle fellesøvingar og kommuneøvingar og ved deltaking i samarbeidspartnarar sine beredskapsrelaterte opplæringsaktivitetar.